वामदेवो गौतमः। उषाः। गायत्री

प्रति ष्या सूनरी जनी व्युच्छन्ती परि स्वसुः।दिवो अंदिर्शे दुहिता॥ ४.०५२.०१

स्या- सा। सूनरी- शोभननेत्री। जनी- जनियत्री। स्वसुः- रात्र्याः। परि- अवसान इति भावः। व्युच्छन्ती- तमो विवासयन्ती। दिवो दुहिता- दिव्या। अदर्शि- दृश्यते॥१॥

अश्वेव चित्रारुषी माता गर्वामृतावरी।सर्खाभूद्श्विनौरुषाः॥ ४.०५२.०२

उषाः- प्रभाती ज्ञानोदयदेवता । अश्वेव चित्रा- तुरग इव चायनीया । अरुषी- रोचमाना । गवाम्-रञ्मीनाम् । माता- जननी । ऋतावरी- प्रकृतिनियतिभृतसत्ययुक्ता । अश्विनोः-नक्षत्राधिदैवतयोरित्याधिभौतिके प्राणेशनशक्तिभृतयोरित्याध्यात्मिके । सखा- सखी प्रियेति भावः । अभृत्- अभवत् ॥२॥

उत सर्वास्यश्विनौरुत माता गर्वामिस। उतोषो वस्व ईशिषे॥ ४.०५२.०३

उत- अपि च । अश्विनोः- प्राणेशनशक्तिभृतयोः । सखा- प्रियसखी । असि- भवसि । उत- अपि च । गवाम्- रश्मीनाम् । माता- जननी । असि- भवसि । उत- अपि च । उषः । वस्वः- सम्पदाम् । ईशिषे- ईशनं करोषि ॥३॥

यावयद्वेषसं त्वा चिकित्वत्सूनृतावरि।प्रति स्तोमैरभुत्स्मिह॥ ४.०५२.०४

यावयद्द्वेषसम्- द्वेषं वियोजयन्तीम्। चिकित्वित्- ज्ञानवतीम्। त्वा- त्वाम्। सूनृताविर-प्रियहितवाङ्मिय। स्तोमैः- मन्त्रेः। प्रति अभुत्स्मिहि- प्रतिबोधयामः॥४॥

प्रति भद्रा अंदक्षत गवां सर्गा न रश्मयः।ओषा अप्रा उरु ज्रयः॥ ४.०५२.०५

गवां सर्गा न- उदकधारा इव । भद्राः- कल्याणाः । रश्मयः । प्रति अदृक्षत- दृश्यन्ते । उषाः । उरु-महत् । ज्रयः- तेजः । आ अप्राः- आपूरयति ॥५॥

आपप्रुषी विभावरि व्यविज्यीतिषा तर्मः।उषो अर्नु स्वधार्मव॥ ४.०५२.०६

विभावरि- प्रकाशमयि । उषः । आपप्रुषी- आपूरयन्ती । तमः- अन्धकारमज्ञानमयम् । व्यावः-व्यावृणोः । स्वधाम्- आत्मधारणाम् । अनु- अनुसृत्य । अव- नो रक्ष ॥६॥

आ द्यां तेनोषि रिश्नमिरान्तिरिक्षमुरु प्रियम्। उर्षः शुक्रेणं शोचिषां॥ ४.०५२.०७ उषः। शुक्रेण- शुभ्रेण। शोचिषा- प्रकाशेन। रिश्मिभः- किरणैः। द्याम्- नभः। उरु- विस्तीर्णम्। प्रियम्। अन्तरिक्षम्- द्यावापृथिव्योरन्तरालम्। आ तनोषि- विस्तारयसि प्रकाशयसीति भावः॥७॥